

บทบาทการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
: กรณีศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ

นางกาญจนา สีลากุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวางแผนภาค ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN : 974-17-5450-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 21595914

THE ROLES OF TOURISM ON THE LOWER NORTH EASTERN REGION
: A CASE STUDY UBON RATCHATHANI, SISAKET, YASOTHON AND AMNAT CHAROEN

Mrs Kanjana Seelakol

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Urban and Regional Planning in Regional Planning

Department of Urban and Regional Planning

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-5450-7

กาญจนา สีลากุล : บทบาทการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง : กรณีศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ (THE ROLES OF TOURISM ON THE LOWER NORTH EASTERN REGION : A CASE STUDY UBON RATCHATHANI, SI SA KET, YASOTHON AND AMNAT CHAROEN) อ. ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย ศิริจันทร์ภาณุ, 218 หน้า . ISBN 974-17-5450-7

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาศักยภาพและความเชื่อมโยงของการท่องเที่ยว ศึกษาบทบาทการท่องเที่ยวในพื้นที่ ศึกษา รวมทั้งเสนอแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ โดยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิและการสำรวจภาคสนามตลอดจนการสอบถาม ประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา เพื่อทำการวิเคราะห์ศักยภาพปัญหาและข้อจำกัดของพื้นที่รวมทั้งทัศนคติและความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยว

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่าพื้นที่ศึกษามีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว คือ มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งที่สมบูรณ์ มีความพร้อมด้านการบริการการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยว โดยวิเคราะห์จากที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว ทำให้สามารถจัดกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวได้ 6 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอำเภอเมืองอุบลราชธานี - อำเภอรินราชราบ ซึ่งมีศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวทางด้านโบราณสถาน และขนบธรรมเนียมประเพณี และมีความพร้อมในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้กับชุมชนเมืองอุบลราชธานี ซึ่งเป็นศูนย์กลางการบริการการท่องเที่ยว สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ภายในเวลา 1 วัน แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในกลุ่มนี้ ได้แก่ วัดทุ่งศรีเมือง วัดปานานาชาติ วัดหนองป่าพง และแหล่งท่องเที่ยวทางประเพณี วัฒนธรรม ได้แก่ ประเพณีแห่เทียนพรรษา (2) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอำเภอโขงเจียม - อำเภอสิรินธร - อำเภอพิบูลมังสาหาร แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ โดยแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ ทิวทัศน์ริมฝั่งโขง อุทยานแห่งชาติ ผาแต้ม อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ และแก่งสะพือ เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวกลุ่มนี้อยู่ห่างจากชุมชนเมืองอุบลราชธานี ประมาณ 89 กิโลเมตร และสามารถเดินทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มเมืองปากเซ ประเทศ สปป.ลาว ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 217 และเชื่อมโยงกับเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 17 ของประเทศ สปป.ลาว (3) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอำเภอเมืองศรีสะเกษ-อำเภออุทุมพรพิสัย มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และโบราณสถาน เช่น ปราสาทหินวัดสระกำแพงใหญ่ ปราสาทหินวัดสระกำแพงน้อย แหล่งท่องเที่ยวกลุ่มที่ 3 อยู่ห่างจากตัวชุมชนเมืองศรีสะเกษ ประมาณ 45 กิโลเมตร สามารถเดินทางไปกลับได้ภายใน 1 วัน (4) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอำเภอขุนหาญ-อำเภอกันทรลักษ์มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ (ผามออีแดง) ปราสาทเขาพระวิหาร (5) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดยโสธร มีความสำคัญทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ได้แก่ ประเพณีบุญบั้งไฟ และหัตถกรรมพื้นบ้าน ลักษณะการท่องเที่ยวของจังหวัดยโสธร มีข้อจำกัดในเรื่องฤดูกาลท่องเที่ยว ซึ่งไม่สามารถท่องเที่ยวได้ตลอดฤดูกาล (6)กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอำนาจเจริญ มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ วัดถ้ำ แสงเพชร พุทธอุทยานและพระมงคลมิ่งเมือง เป็นกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้ชุมชนเมืองอำนาจเจริญ พื้นที่ศึกษานอกจากจะมีศักยภาพและความเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยวแล้วการท่องเที่ยวยังส่งผลต่อการพัฒนาพื้นที่ทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม กล่าวคือ การท่องเที่ยวมีผลต่ออาชีพและการจ้างงานของประชาชนในพื้นที่ โดยการศึกษาค้นคว้านี้ได้อ้างอิงผลการศึกษาของสถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์ ในเรื่องของการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวชาวไทย 73 คน ก่อให้เกิดการจ้างงาน 1 คน ดังนั้น การศึกษาค้นคว้านี้ทำให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่ ในปี พ.ศ.2564 จำนวน 44,804 คน และก่อให้เกิดการกระจายรายได้และเงินหมุนเวียนในพื้นที่ ช่วงปีเดียวกัน ประมาณ 2,435,109,279 บาท นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังช่วยลดปัญหาการว่างงาน และทำให้ประชาชนสามารถเลือกประกอบอาชีพได้มากขึ้น ส่วนผลทางด้านกายภาพ ได้แก่ ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาทรัพยากรการท่องเที่ยวเสื่อมโทรม และปัญหาทัศนียภาพ เป็นต้น

จากผลการศึกษาดังกล่าวจึงได้เสนอแนวทางในการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ คือ ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี และศรีสะเกษ กำหนดให้แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ และโบราณสถาน เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก และกำหนดให้แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติเป็นแหล่งท่องเที่ยวรอง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอำนาจเจริญเพื่อสนับสนุนกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี และกลุ่มประเทศอินโดจีน นอกจากนี้แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกำหนดให้จังหวัดอุบลราชธานีเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและพัฒนาให้จังหวัดยโสธรเป็นจุดแวะพักวงจรท่องเที่ยวในกลุ่มอนุภาคอีสานบนและอีสานใต้ ส่วนแนวทางการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ให้หลักการของการมีส่วนร่วมประชาชนและหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ภาควิชา..... การวางแผนภาคและเมือง..... ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา..... การวางแผนภาค..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา..... 2546.....

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาเพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้รับความกรุณาจากบุคคลต่างๆ จากหลายหน่วยงานจนทำให้การศึกษาลุล่วงผ่านอุปสรรคต่างๆไปได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย ศิริจันทร์ภาณุ อาจารย์ที่ปรึกษา เป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาเอาใจใส่ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ

ขอขอบพระคุณ ประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้สละเวลาช่วยชี้แนะ ปัญหาและข้อบกพร่อง ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ทุกๆ หน่วยงานที่เอื้อเฟื้อข้อมูลทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ไม่ว่าจะเป็นพี่ๆ น้องๆ จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมโยธิการและผังเมือง สำนักงานจังหวัด กรมการปกครอง กรมป่าไม้ กรมพัฒนาชุมชน และอีกหลายๆ หน่วยงานที่มีได้กล่าวถึงในที่นี้

นอกจากนี้ยังมีบุคคลอีกหลายท่านซึ่งกรุณาให้ความร่วมมือและช่วยเหลือผู้ศึกษา ซึ่งมีอาจกล่าวถึงได้หมด ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านทั้งหลายและขอแสดงความขอบคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

กาญจนา สีลากุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนที่.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 ขอบเขตการศึกษา.....	3
1.4 วิธีการศึกษา.....	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการศึกษา.....	4
1.6 ข้อจำกัดในการศึกษา.....	5
บทที่ 2 แนวความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	6
2.2 แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	21
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
บทที่ 3 สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา	
3.1 ขอบเขตการปกครอง.....	34
3.2 สภาพทั่วไปทางด้านกายภาพ.....	36
3.3 สภาพทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจ.....	56
3.4 ประชากรและแรงงาน.....	64
3.5 สภาพทั่วไปด้านสังคม.....	73

สารบัญ (ต่อ)

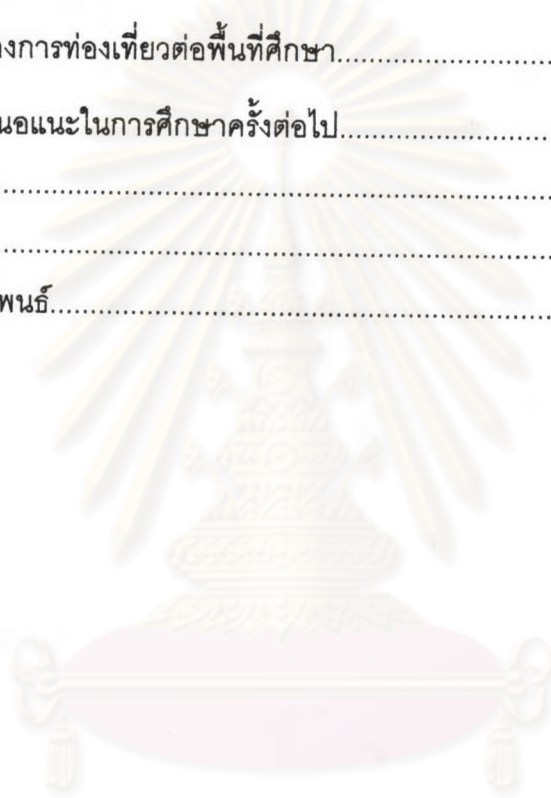
	หน้า
3.6 ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก.....	74
3.6.1. ทรัพยากรการท่องเที่ยว.....	74
3.6.2. สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว.....	87
บทที่ 4 ตลาดการท่องเที่ยว	
4.1 ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อการพัฒนาพื้นที่.....	94
4.2 สถานการณ์การท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	95
4.3 การท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา.....	96
4.4 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว.....	119
4.5 การประมาณการณ์จำนวนนักท่องเที่ยว.....	122
4.6 ความคิดเห็นอื่นๆที่มีต่อการท่องเที่ยว.....	122
บทที่ 5 การวิเคราะห์ศักยภาพและผลของการพัฒนาการท่องเที่ยว	
ต่อพื้นที่ศึกษา	
5.1 การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่.....	127
5.1.1. การวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์การส่งเสริมการท่องเที่ยว ในภาพรวม.....	126
5.1.2. การวิเคราะห์พื้นที่ศึกษารายจังหวัด.....	129
5.2 การจัดกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา.....	141
5.3 ศักยภาพของพื้นที่ทางด้านการท่องเที่ยว.....	152
5.4 ผลของการท่องเที่ยวต่อพื้นที่ศึกษา.....	153
5.4.1. ผลทางด้านเศรษฐกิจ.....	154
5.4.2. ผลทางด้านสังคม.....	160
5.4.3. ผลของการท่องเที่ยวต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ.....	161
5.5 แนวทางในการพัฒนาพื้นที่ศึกษา.....	167

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 6 สรุปและข้อเสนอแนะ

6.1	สรุปการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา.....	178
6.2	ศักยภาพของพื้นที่ทางด้านการท่องเที่ยว.....	178
6.3	ปัญหาและอุปสรรคด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา.....	180
6.4	ผลของการท่องเที่ยวต่อพื้นที่ศึกษา.....	191
6.5	ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป.....	184
	รายการอ้างอิง.....	185
	ภาคผนวก.....	188
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	218

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1	แสดงระยะทาง การแบ่งเขตการปกครองและพื้นที่ของจังหวัด ในพื้นที่ศึกษา.....	34
ตารางที่ 3.2	แสดงสถิติการใช้ไฟฟ้า ปี พ.ศ.2540-2544.....	53
ตารางที่ 3.3	แสดงขอบเขตการให้บริการไฟฟ้า ปี พ.ศ. 2544.....	54
ตารางที่ 3.4	โครงสร้างการใช้น้ำประปา ปี พ.ศ.2544.....	55
ตารางที่ 3.5	สถิติการใช้โทรศัพท์ ปี 2543.....	55
ตารางที่ 3.6	แสดงผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ ราคาคงที่ ปี 2544.....	59
ตารางที่ 3.7	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดอุบลราชธานี	60
ตารางที่ 3.8	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดศรีสะเกษ	61
ตารางที่ 3.9	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยโสธร	62
ตารางที่ 3.10	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดอำนาจเจริญ.....	63
ตารางที่ 3.11	แสดงความหนาแน่นประชากรพื้นที่ศึกษา ระหว่างปี 2540-2544.....	64
ตารางที่ 3.12	แสดงข้อมูลแรงงานพื้นที่ศึกษา ปี 2544.....	72
ตารางที่ 3.13	แสดงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา.....	77
ตารางที่ 3.14	แสดงจำนวนโรงแรมและห้องพักในพื้นที่ศึกษา จำแนกรายจังหวัด ปี 2539-2544.....	88
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว ปี 2541-2545.....	98
ตารางที่ 4.2	แสดงเพศและอายุของนักท่องเที่ยว.....	99
ตารางที่ 4.3	แสดงอาชีพของนักท่องเที่ยว.....	100
ตารางที่ 4.4	แสดงรายได้ของนักท่องเที่ยว.....	100
ตารางที่ 4.5	แหล่งที่มาของนักท่องเที่ยว.....	101
ตารางที่ 4.6	ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยว.....	102
ตารางที่ 4.7	แสดงรูปแบบการเดินทาง.....	102
ตารางที่ 4.8	แสดงจุดประสงค์ของการเดินทาง.....	103
ตารางที่ 4.9	แสดงแรงจูงใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยว.....	104
ตารางที่ 4.10	แสดงสถานที่พักผ่อนของนักท่องเที่ยว.....	104
ตารางที่ 4.11	แสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเภทและ แหล่งท่องเที่ยวที่สนใจ.....	108

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.12	แสดงสถิติการใช้ไฟฟ้า ปี พ.ศ.2540-2544..... 115
ตารางที่ 4.13	แสดงขอบเขตการให้บริการไฟฟ้า ปี พ.ศ. 2544..... 116
ตารางที่ 4.14	โครงสร้างการใช้น้ำประปา ปี พ.ศ.2544..... 117
ตารางที่ 4.15	สถิติการใช้โทรศัพท์ ปี 2543..... 118
ตารางที่ 4.16	แสดงผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ ราคาคงที่ ปี 2544..... 120
ตารางที่ 4.17	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดอุบลราชธานี 121
ตารางที่ 4.18	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดศรีสะเกษ 124
ตารางที่ 4.19	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยโสธร 125
ตารางที่ 5.1	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวและการจ้างงาน ปี 2544..... 155
ตารางที่ 5.2	แสดงการประมาณการณ์จ้างงานในอนาคต ปี 2564..... 155
ตารางที่ 5.3	แสดงความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับผลของการท่องเที่ยว ต่อต้านเศรษฐกิจ..... 156
ตารางที่ 5.4	แสดงการประมาณการณ์เงินทุนหมุนเวียน พื้นที่ศึกษา ปี 2546..... 157
ตารางที่ 5.5	แสดงการประมาณการณ์เงินหมุนเวียนจากการท่องเที่ยวในพื้นที่ ศึกษา ตั้งแต่ปี 2544-2564..... 157
ตารางที่ 5.6	แสดงความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับผลของการท่องเที่ยว ต่อต้านสังคม..... 161
ตารางที่ 5.7	แสดงความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับผลของการท่องเที่ยว ต่อต้านกายภาพ..... 163

สารบัญแนบที่

		หน้า
แผนที่ 3.1	แสดงขอบเขตพื้นที่ศึกษา.....	35
แผนที่ 3.2	แสดงภูมิสังฐาน.....	37
แผนที่ 3.3	แสดงลักษณะภูมิประเทศ.....	38
แผนที่ 3.4	แสดงปริมาณน้ำฝน.....	40
แผนที่ 3.5	แสดงพื้นที่ป่าไม้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	43
แผนที่ 3.6	แสดงพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่ศึกษา.....	44
แผนที่ 3.7	แสดงระบบการคมนาคมขนส่ง.....	51
แผนที่ 3.8	แสดงระบบโครงข่ายเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน.....	52
แผนที่ 3.9	แสดงขนาดประชากร ปี 2544.....	68
แผนที่ 3.9/1	แสดงความหนาแน่นประชากร ปี 2540.....	69
แผนที่ 3.9/2	แสดงความหนาแน่นประชากร ปี 2544.....	70
แผนที่ 3.10	แสดงแหล่งท่องเที่ยวจำแนกตามประเภท จังหวัดอุบลราชธานี.....	79
แผนที่ 3.11	แสดงแหล่งท่องเที่ยวจำแนกตามประเภท จังหวัดศรีสะเกษ.....	80
แผนที่ 3.12	แสดงแหล่งท่องเที่ยวจำแนกตามประเภท จังหวัดยโสธร.....	81
แผนที่ 3.13	แสดงแหล่งท่องเที่ยวจำแนกตามประเภท จังหวัดอำนาจเจริญ.....	82
แผนที่ 3.14	แสดงแหล่งท่องเที่ยวจำแนกตามประเภท รวม 4 จังหวัด.....	83
แผนที่ 3.15	แสดงแหล่งท่องเที่ยวประเทศ สปป.ลาว และกัมพูชา.....	86
แผนที่ 3.16	แสดงแหล่งที่ตั้งโรงแรม ที่พัก.....	89
แผนที่ 3.17	แสดงจุดจำหน่ายสินค้าที่ระลึก.....	91
แผนที่ 4.1	แสดงที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวและระยะห่างจากชุมชนเมืองอุบลราชธานี.....	109
แผนที่ 4.2	แสดงที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวและระยะห่างจากชุมชนเมืองศรีสะเกษ.....	110
แผนที่ 4.3	แสดงที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวและระยะห่างจากชุมชนเมืองยโสธร.....	111
แผนที่ 4.4	แสดงที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวและระยะห่างจากชุมชนเมืองอำนาจเจริญ.....	112
แผนที่ 4.5	แสดงที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวและระยะห่างจากชุมชน รวม 4 จังหวัด.....	113
แผนที่ 5.1	แสดงการจัดกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา.....	151
แผนที่ 5.2	แสดงสภาพปัญหาแหล่งท่องเที่ยว.....	164